

אֵלֶּזְנֹת

לְעֵלְמֵנוּ עֵבֶת

עֵבֶיט דֵּי פֶסַח

כס"ז, אֵלִיוֹן רפ"ו

שִׁירַת הָאֱמוּנָה

אֲזִי יִשִּׁיר מִשָּׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל (שמות טו, א).

יֵשׁ לְהַרְחִיב רְבוּת בְּסוּדוּתֶיהָ הַנִּפְלְאִים שֶׁל שִׁירַת הַיָּם וּבְאִוְרוֹתֶיהָ, אֶף תַּחֲלָה נִקְדִּים בְּסִפּוּר:

הִיא זֶה כְּאֶשֶׁר עָלָה הָרַבִּי הַקָּדוֹשׁ רַבִּי אֶהְרֹן מִבְּעֵלְזָא זי"ע מְעַמֵּק הַבָּכָא לְאַרְץ הַקֹּדֶשׁ, לְאַחֵר שֶׁנִּצָּל מִצִּפְרֵי הַנְּאֻצִּים הָאֲרוּרִים.

בְּחֹדֶשׁ שְׁבַט תש"ד דָּרְכוּ רַגְלֵי הָרַבִּי עַל אֲדַמַּת חִיפָה יַחַד עִם אֲחִיו הַגָּאוֹן הַצַּדִּיק רַבִּי מְרֹדְכִי וְרוֹחַ הָרֵב מְבִילְגוֹרִיָּא, וְהַשְׁבֵּת הָרְאשׁוֹנָה שְׁאֻתָּה עָשָׂה בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל הִיְתָה פְּרִשְׁת בְּשִׁלַּח - שַׁבַּת 'שִׁירָה', בַּה שַׁבַּת בְּחִיפָה.

בְּלֵיל שַׁבַּת, בְּשַׁעֲה שִׁיטֵּב הָרַבִּי בְּשִׁלְחָנוּ הַטְּהוֹר, פָּתַח אֶת פִּיו וְשָׁאֵל אֶת הַשְּׁאֵלָה שֶׁהַכֹּל חֲשָׁבוּ בְּלִבָּם אֶף אִישׁ לֹא הֵעִז לְהַעֲלוֹת עַל דֵּל שִׁפְתוֹתָיו: "שַׁבַּת שִׁירָה הִיא הַשַּׁבָּת, וְיֵשׁ לְהוֹדוֹת לְבוּרָא.

אוּלַּם אִיךָ אֶפְשָׁר לְהוֹדוֹת וּלְשַׁבַּח לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁחָצִיל אוֹתָנוּ, בְּעוֹד מִלִּילּוֹנִים נִהְרָגוּ עַל קָדוֹשׁ ה' בְּמִיתוֹת שׁוֹנוֹת וּנְשׁוֹנוֹת?"

דְּמָמָה מְתוּחָה הַשְּׁתַּרְרָה בְּהִיכָל.

שְׁאֵלָתוֹ שֶׁל הָרַבִּי הַדְּהָדָה בֵּין הַכְּתָלִים: אִיךָ יְכוּלִים אָנוּ לומר שִׁירָה...?

הָרַבִּי לֹא הִשְׁתַּתָּה, וְעָנָה מִיד:

"בְּשַׁעֲה שִׁיטָּא בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאַרְץ מִצְרַיִם, אֲמָרָה תוֹרָה (שמות יג יח): 'וְחִמְשִׁים עָלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאַרְץ מִצְרַיִם'. פֶּרְשׁוֹ חו"ל (מְכִילֵתָא דְרַבִּי יִשְׁמַעֲלָא, מְסַכְתָּא דְּפִסְחָא יב): אֶחָד מִחֲמִשָּׁה, וְיֵשׁ אוֹמְרִים אֶחָד מִחֲמִשָּׁים וְיֵשׁ אוֹמְרִים אֶחָד מִחֲמֵשׁ מֵאוֹת.

לְדַעַת הַכֹּל, רַב רַבּוֹ שֶׁל עִם יִשְׂרָאֵל נוֹתֵר בְּמִצְרַיִם, וְרַק חֶלֶק קָטָן זָכָה לְצֵאת מִהַגְלוֹת.

הָאֵם יְכוּלִים אָנוּ לְתַאֵר לְעַצְמָנוּ אֶת הָאֵבֶל הַנוֹרָא שֶׁפָּקַד אֶת עַם יִשְׂרָאֵל בַּעֲת צֵאתָם מִמִּצְרַיִם?" הַמִּשִּׁיךְ הָרַבִּי, וּדְבָרָיו כְּמוֹ חוֹתְכִים אֶת הַדְּמָמָה בְּסִכּוּי.

"וְאֵף עַל פִּי כו, עָמְדוּ כְּלָם כְּעֵבֶר שְׁבַעָה יָמִים עַל שַׁפַּת הַיָּם, וְאֲמָרוּ שִׁירָה..."

בְּחֹדֶשׁ הָאֶחָרוֹן שֶׁכָּלוּ רַבִּים מִבְּנֵי מִשְׁפְּחוֹתֶיהֶם וּמִיִּידֵיהֶם הַקְּרוּבִים, וְעָתָה הֵם עוֹלִים לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל לֹלָא הָאֵב, הָאֵחָ אוֹ הַבּוֹ. וְהִנֵּה, הֵם עוֹמְדִים

וְשִׁרִים בְּמֵלָא פִּיהֶם: 'אֲשִׁירָה לָהּ' כִּי גָאָה גָאָה'. כִּיצַד עָשׂוּ זֹאת? נִקְבָּה שְׁאֵלָתוֹ שֶׁל הָרַבִּי הַקָּדוֹשׁ אֶת הַלְבָבוֹת.

"אֲמָר לָכֵם אֶת הַתְּשׁוּבָה", אָמַר הָרַבִּי, וְנִכְרַ הִיא שֶׁהַדְּבָרִים בּוֹקְעִים הַיִּשָּׁר מִלְּבוֹ הַטְּהוֹר, בְּבַחֲנִית 'הוּא הִיא אוֹמֵר':

"בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הָאֱמוּנָה בְּתַחֲתִית הַמֵּתִים, וְעַל כֵּן יְכָלוּ לומר שִׁירָה בְּפֶה מֵלָא.

הֵן עוֹד מְעַט תִּגְיַע עַת תַּחֲתִית הַמֵּתִים, וְיִקְוָמוּ כֹל הַיָּקָרִים לָהֶם לְתַחֲיָה..."

גַּם אוֹתָנוּ - פְּלִיטִים מְעַטִּים, אֶחָד מְעִיר וְשֵׁנִים מִמְשַׁפְּחָה, הוֹתִיר הַבוּרָא עַל מִנֵּת שְׁנֵאֵמֵר לְפָנָיו שִׁירָה.

הֵן מֵאֱמִינִים אָנוּ בְּתַחֲתִית הַמֵּתִים, וּבְקִרְבּוֹ נִכְפָּה לָוֶה בְּעוֹרֵת ה', וְנִשְׁוֵב לְהַפְגֵּשׁ עִם הַיָּקָרִים לְנוּ בַּעֲת שִׁיטָּא וְיִרְאֵנוּ שׁוֹכְנֵי עָפֹר.

וְכֹאֵן כּוֹ עֵתָה: יֵשׁ לְשׁוֹרֵר לְפָנֵי הַבוּרָא..."

וְאָכֵן, מִי כְּהָרַבִּי הַקָּדוֹשׁ מִבְּעֵלְזָא, יָדַע לומר שִׁירָה.

פַּעַם נִכְנַס אֶל הָרַבִּי יְהוּדִי שֶׁבִּקֵּשׁ לְנַחֲמוֹ עַל כָּל הַצְרוֹת שֶׁעֲבָר בְּשָׁנוֹת הַזֶּעֶם, וְאָמַר: "שֶׁהַבוּרָא יִתְבָּרַךְ יִנְחֵם אֶת הָרַבִּי עַל הַצֶּעֶר וְהִיגוֹן שֶׁעָבַר".

הָרַבִּי, שֶׁאֲבָד בְּשׁוֹאָה הַנוֹרָאָה אֶת כָּל מִשְׁפַּחְתּוֹ וְלֹא נוֹתֵר שְׂרִיד מִצִּאֲצָאֵיו הַקָּדוֹשִׁים, וּמִלְבָּד מִשְׁפַּחְתּוֹ עָלוּ כְּמַעַט כָּל חֲסִידָיו עַל הַמוֹקֵד, ה' יָקָם דָּמָם, קָם מִמְקוֹמוֹ, וְאָמַר: "חֲלִילָה!"

מֵעוֹלָם לֹא הִיא לִי שׁוֹם צֶעֶר חֵם וְשִׁלּוֹם, תָּמִיד הִיא לִי רַק טוֹב..."

וְתִכְף צוּה עַל אוֹתוֹ יְהוּדִי, כְּמִנְהֵגוֹ כְּאֶשֶׁר שָׁמַע דְּבוּרִים שְׁלֹא יִשְׁרוּ בְּעֵינָיו, שִׁיטֵּל אֶת יָדָיו וְיַחֲזוֹר בּוֹ מִדְּבָרָיו..."

זוֹ הִיְתָה דְּרָכּוֹ שֶׁל הָרַבִּי הַקָּדוֹשׁ מִבְּעֵלְזָא: אִם מֵאֱמִינִים אָנוּ שֶׁהַכֹּל מֵאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ וְהַכֹּל לְטוֹבָה, וּמֵאֱמִינִים אָנוּ בְּתַחֲתִית הַמֵּתִים הַקְּרָבָה, אֲזִי אִין סָבָה לְצַעֵר וְיִגּוֹן.

תָּמִיד אֶפְשָׁר וְצָרִיךְ לְשִׁיר..."

אֲמָרוּ בְּמִדְרָשׁ (שמו"ר כג ד): "מִיּוֹם שֶׁבָּרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם וְעַד שֶׁעָמְדוּ יִשְׂרָאֵל עַל הַיָּם, לֹא מִצִּינוּ אָדָם שְׁאֵמֵר שִׁירָה לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֱלֹא יִשְׂרָאֵל".

מֵאֲזוּ בְּרִיאַת הָעוֹלָם וְעַד יְצִיאַת מִצְרַיִם, לֹא

נִאֲמָרָה לְפָנֵי הַבוּרָא יִתְבָּרַךְ שִׁירָה. אָדָם הָרְאשׁוֹן לֹא אָמַר שִׁירָה; אֲבָרְהָם אָבִינוּ, בַּעֲת שִׁיטָּא מִכְבָּשׁוֹן הָאֵשׁ וְנִצַּח אֶת הַמִּלְכִּים, הוֹדָה לְבוּרָא, אֶךְ לֹא זָכָה לומר שִׁירָה; יִצְחָק אָבִינוּ בַּעֲת הַעֲקִדָּה לֹא זָכָה לומר שִׁירָה; יַעֲקֹב אָבִינוּ, שֶׁנִּצָּלוּ מִשְׁרוֹ שֶׁל עָשׂוּ וּמֵאֲנָשֵׁי שָׂכָם, אוֹ בַּעֲת שִׁזְכָּה לְרִאוֹת שׁוֹב אֶת בְּנוֹ הָאֲבֹד יוֹסֵף, אֶף הוּא לֹא זָכָה לומר שִׁירָה.

אֶךְ כְּאֶשֶׁר נִקְרַע יָם סוּף לְפָנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, מִיד אֲמָרוּ שִׁירָה לְפָנֵי בּוּרָאם.

נִשְׁאֵלָת הַשְּׁאֵלָה: מִדּוּעַ זָכוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לומר שִׁירָה בְּאוֹתָהּ שַׁעֲה - זָכָה שְׁלֹא זָכוּ לָהּ כָּל אַבּוֹת הָעוֹלָם עַד לִימֵיהֶם?

אֶת טַעַם הַדְּבָר אֲמָר הָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי יִשְׁשַׁכָּר דָּב מִבְּעֵלְזָא זי"ע: מִשּׁוֹם שֶׁלֹּא רָאוּ אֶת עַצְמָם כְּרִאוּיִים לומר שִׁירָה לְפָנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמִּלְכִּים.

אֶךְ כְּאֶשֶׁר הִגִּיעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִים סוּף, וְהַבוּרָא יִתְבָּרַךְ הִסְבִּיעַ אֶת הַמִּצְרִים בֵּינָם כְּדִי לְהַצִּילָם, הַתְּפָרְסָם הֵנִס בְּכָל הָעוֹלָם וְהַתְּקַדֵּשׁ שְׁמוֹ לְעֵינֵי הַכֹּל.

עָתָה, כְּאֶשֶׁר הָעוֹלָם כָּלוּ חָל וְגַעַשׁ מִהֲדָר גָּאוֹנוֹ שֶׁל ה', הִיוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל חֲבִיבִים לומר שִׁירָה, מִפְּנֵי שֶׁאֵם לֹא הִיוּ אוֹמְרִים שִׁירָה, הָיָה נִגְרָם מְעוֹט כְּבוֹד שְׁמִים.

לְאוֹר דְּבָרָיו אֵלּוּ, בָּאָר בְּנוֹ, הָרַבִּי הַקָּדוֹשׁ רַבִּי אֶהְרֹן מִבְּעֵלְזָא זי"ע, אֶת הַפְּסוּקִים שֶׁנִּאֲמָרוּ בְּשִׁירַת דְּבוּרָה (שופטים ה ב-ג): 'בְּפֶרַע פְּרָעוֹת בִּישְׂרָאֵל בְּהִתְנַבֵּד עִם בְּרָכּוֹ ה' - בְּשַׁעֲה שִׁפְרַע הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמִצְרַיִם אֶת עֲנָשָׁם עַל שֶׁצִּעְרוּ אֶת יִשְׂרָאֵל, הִרְגִּישׁוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁהִישׁוּעָה בָּאָה לָהֶם כְּנִדְבָה מֵאֵת הַבוּרָא, וְלֹא בְּשִׁל מְעִשִּׂיהֶם הַטּוֹבִים, וְאֵף עַל פִּי כוֹ אֲמָרוּ שִׁירָה.

וּמִדּוּעַ?

'שִׁמְעוּ מַלְכִּים הָאֲזִינוּ רִנָּים אֲנִכִּי לָהּ' אֲנִכִּי אֲשִׁירָה אֲזֹמֵר לָהּ אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל' - מִפְּנֵי שֶׁשִּׁמְעוּ כָּל מַלְכֵי הָעוֹלָם וְרוֹזְנוֹיו עַל הִישׁוּעָה הַגְּדוּלָּה שֶׁעָשָׂה הַבוּרָא לְיִשְׂרָאֵל, הִיוּ מְכָרְחִים לומר שִׁירָה, כְּדִי שֶׁחֲלִילָה לֹא יִהְיֶה מְעוֹט בְּכָבוֹד שְׁמִים אֵלּוּ לֹא יֵאֲמָרוּ אֶת הַשִּׁירָה.

(הגדה של פסח - ספיר ויהלום - להרב הגאון

רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א)

חִידוֹן אֵלֶּזְנֹת - נושא פֶּרִים אִיזָה פֶּסוּק מִתַּחֲלַת פְּרִשְׁת הַקְּרִיאָה (בְּשִׁלַּח) יֵשׁ בּוֹ פְּעָמִים לָשׁוֹן כְּפוּלָה?

פֶּתֶרֶן הַחִידָה - פֶּרֶשְׁת שְׁמוֹת:

ש. מִי נִקְרָא כֵּהֵן בְּפֶרֶשְׁה זֹז? וּמִי נִקְרָא לִי בְּפֶרֶשְׁה זֹז?

ת. יִתְרוֹ נִקְרָא כֵּהֵן (שְׁמוֹת ב, טז). אֶהְרֹן נִקְרָא לִי (שְׁמוֹת יד, ד).

שֵׁם הַזּוֹכָה בְּסִידוֹר מִתִּיבְתָּא מִנְחָה מְעִרֵיב בְּהוּצָאָה "עוֹז וְהֹדֵר":

פֶּרֶשְׁת שְׁמוֹת:

ה' מוֹשִׁי פְּלוֹטְשַׁעְנִיק מִירוּשָׁלַיִם.

פֶּתֶרֶן הַחִידָה וְכֵן שֵׁם הַזּוֹכָה, יִפּוֹרְסָמוּ אִי"ה בְּגִלְיוֹנוֹת הַבָּאִים

הַפּוֹתְרִים נְכוֹנָה יִכְנָסוּ לְהַגְרָלָה אִי"ה

עַל סִידוֹר מִתִּיבְתָּא מִנְחָה מְעִרֵיב בְּהוּצָאָה "עוֹז וְהֹדֵר".

אֶת הַפְּתוּרוֹת יֵשׁ לְשַׁלּוּחַ אֵלֵינוּ עַד לְיוֹם שְׁנִי

לְמַסְפַּר פֶּקֶס: 077-470-26-81

אוֹ לְמִייל: magdenot@gmail.com

נֹא לְכַתּוּב שֵׁם, כְּתוּבַת מְדִיקָה וְטַלְפוֹן.

בְּרֹאשׁ הַדֹּף לְצִיּוֹן "עוֹבֵר חִידוֹן לְנוֹעַר".

